

Collegial=Lidende

for

Danmark og Norge.

Med Kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 39. Den 24de September 1803.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Justitsag.

Ved Høiesterets Dom af 25 Juli d. A., der stadsfæster den foregaaende Trondhjems Stifts Overrets Dom, er Landkrummer Jens Olsen Kruuse, af Numedals Fogderie, for at have udgivet Bancosedler, som han vidste at være falske, tilfunden at miste sin Haand. Efter deraf fra Høiesterets Secretariat til det danske Cancellie indsendte Beretning om Sagen, have dens Hoved-Omstændigheder været følgende. Da en Deel falske Bancosedler vare komne i Omløb blandt Almuen, og Delinquenten var navngivet som Udgiveren af disse, blev i denne Anledning et Inquisitionens-Forhør optaget, hvorunder det ved hans egen Tilstaaelse og Deponenternes

For

Forklaring blev oplyst, at Delinquenten havde til en Mand, ved Navn Philip Qvalen, udgivet en falsk Fem-Rigsdalers-Seddel, som Delinquenten, da den blev ham tilstillet til Indløsning, strax indløste, med den Erklæring, at han selv syntes at skjønne, at den var falsk. Imidlertid udgav han, nogen Tid efter, den samme Seddel tilligemed 4 andre Femrigsdalers-Sedler, til Jøer Ramstad for Sild, og, da disse samtlige vare erkjendte for falske, var Delinquenten strax villig til at ombytte de 4 af dem; thi den 5te beholdt Ramstad, uagtet Delinquenten skal have søgt at bemægtige sig den, og gjort sig al Umag for at faae den tilbage; dog har Delinquenten selv benægtet det Sidste, og ligeledes, at de 4, som han havde indløst, havde været falske, endstøndt det er stadfæstet ved 4 Deponenters Vidnesbyrd. Ligeledes er det oplyst, at han til en anden Mand har udgivet en anden Femrigsdalers-Seddel, som han igjen, da den erklæredes for falsk, indløste; hvorved han da udlod sig med: at denne samme Seddel havde tilforn bedraget ham, og at han vidste sin Mand. Han gjemte derpaa Seddelen i en lønlig Skuffe i sit Chatol, hvor den blev funden tilligemed en fransk Assignat, under Randsagningen, som strax den første Dag, da Inquisitionens-Forhøret var aabnet, foretoges i hans Huus og Gjemmer, men hvorved i øvrigt intet foresandtes enten af flere falske Sedler eller af noget Bærktøi, som

kunde

kunde tjene til Sammes Forsærdigelse, ligesom der heller ikke under Sagen er tilveiebragt nogen Formodning for, at han selv skulde have forsærdiget dem. Den sidste Seddel foregav han at have stjult i den lønlige Skuffe, fordi han selv kunde see, at den var falsk, og derfor vilde forebygge dens videre Omløb. Som Hjemmelsmand har han opgivet en Jagtskipper fra Trondhjem, af hvem han i Aaret 1800 siger at have modtaget omtrent 55 Rdlr. i Femrigsdalerssedler, blandt hvilke han formodede, at disse skulde have været; men denne har ganske benægtet dette Udsagn, og paastaar, at have betalt Delinqventen med Bæret og ikke med Penge. I Henseende til de 4 andre falske Sedler, nemlig 3 Femrigsdalerssedler og 1 Eenrigsdalersseddel, som under Sagen ere blevne indsendte til Retten, har Delinqventen ganske benægtet at have udgivet disse, og der er heller ikke ved Deponenternes Forklaringer tilveiebragt noget Bevis derfor; det sees, at de have cirkuleret i Trondhjems Stift, og at være skrevne med een Haand. Til sin Undskyldning for at have udgivet de foransførte 2de, har Delinqventen anført, at, da han havde været saa uheldig, at ihændekomme disse falske Sedler, havde han, som en fattig Mand, der ei kunde taale dette Tab, søgt igjen at blive stjult ved dem.

Efter at denne Sag, tilligemed Høiesterets Indstilling i Samme, har fra det danske Cancellie været

Hs.

Hs. Majestæt omstændeligt forebragen, har det behaget Allerhöfstsamme, under 26 s. M., at formilde den Delinquenten idømte Straf derhen, at han hensesættes til Arbeid i Trondhjems Fugthuus paa Kongens Naade, i Betragtning af: 1) at det er rimeligt, at Delinquenten selv kan være bleven bedraget med disse falske Sedler, og at hans Fattigdom, da han tillige sidder med en talrig Familie, kan have forledet ham til igjen at udgive dem for at undgaae Tab, og 2) at han strax paa Forlangende har været villig til at indløse de falske Sedler, han har udgivet, saa at ingen derved er bleven fornærmet.

Forgivninger.

Igjennem det kongelige vestindisk-guineiske Rente og General Toldkammer er udfærdiget en Toldforordning for Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, dateret 8 Juli d. A., tilligemed en Instruction og et Spor-tel-Reglement for Toldbetjenterne sammesteds.

Under 9 d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udfærdiget et Rescript til Biskoppen over Bergens Stift, af følgende Indhold. Hs. Majestæt har ladet sig foredrage den fra Biskoppen til Cancelliet indgivne Betænkning om, hvorvidt de residerende Capellanier i Bergens Stift kunne nedlægges, og de, Samme til-

lagte

lagte, visse Indkomster, anvendes til Skolevæsenets Fremme, og vil, efter de af Biskoppen oplyste Omstændigheder, have anordnet og fastsat:

- A) at det andet residerende Capellanie til Domkirken i Bergen, og det residerende Capellanie til Sunds Præstegjæld, skulle, ved indtræffende Vacancer, opheves;
- B) at Strudshavn og Fjelds Anner, derefter samt naar Sunds Sognekald tillige bliver vacant, skulle forenes under eet Sognekald, og Sognepræsten her tillægges en, Sunds Sognekald beneficeret, og i Fjeld Sogn beliggende, beqvem Gaard til Bolig;
- C) at det ommældte andet Capellanies visse Indkomster maae, efter dets Ophævelse, tilflyde Skolevæsenet;
- D) at Onsdagsprædikenerne, i Domkirken udi Bergen, maae, efter det andet residerende Capellanies Medlæggelse, ophøre.

Samme Datum er udfærdiget et Rescript til Biskoppen over Trondhjems Stift, hvis Præmisses ere af lige Indhold med Forestaaende, og hvorved er fastsat: at de residerende Capellanier i Sparboens og Vedstads Præstegjælde, skulle, ved indtræffende Vacancer, opheves, og de, samme Embeder tillagte, visse Indkomster og Eiendomme tilflyde Skolevæsenet.

(Fort.)

(Fortsættelse af Reglementet for Fattigvæsenets provisoriske Indretning og Bestyrelse i Kjøbstæderne ic.)

§. 9. De til 2den Klasse henhørende Børn besørger Commissionen for Fattigvæsenet indtingede i eet eller andet Huus, til Opfostring og Opdragelse for Districtets Regning, indtil de kunne sættes i Tjeneste, eller paa anden Maade vorde forsergede; og har da Commissionen bestandigt Tilsyn med Pleiesorældrene, at de tilbørligen opfylde deres Pligter mod Børnene, ligesom og Fattigvæsenet beholder Tilsynet med de allerede forsergede Børns Underviisning og Opdragelse, indtil de ere confirmerede.

§. 10. Den 3die Classes Fattige understøttes saaledes, at de ikke lide Mangel paa det Nødtørstige, hvorved dem kunde gives Anledning til Betlerie; men at det derhos gøres dem nødvendigt, selv at arbeide for deres Underholdning, saa meget som de formaae. For disses Understøtning sørges altsaa ved, efter Muelighed, at forhjælpe dem til noget, med deres Kræfter passende, Arbeide, mod Betaling efter gangbar Priis, og, naar dette ei kan tilstrække, ved anden Hjælp, hvilken Hjælp dog ikke i Almindelighed bør gives i Penge, men i Fødevarer, Brændsel, Klæder o. s. v., som anvises dem for Districtets Fattigkasses Regning.

IV. Om Fattiges Antagelse til at forsyrges.

§. 11. Det paaligger Sognepræsterne, hvem Omhu for de Trængende nærmest er overdraget, hver i sin Menighed, med Nøiagtighed og Iver, at sørge for disses Understøttelse i Overeensstemmelse med Anordningerne; desaaarsag bør enhver, som holder sig berettiget til Fattigvæsenets Forsorg, henvende sig til vedkommende Sognepræst.

§. 12. Sognepræsten tilkalder een af Sognets Fattigforstandere, i hvis Nærværelse han afhører den anmeldte Trængende, og optegner: a) den Fattiges Navn, Alder og Helbred; b) hvortænge han har opholdt sig i Sognet, og hos hvem; c) om han tilforn har behovet eller faaet Understøttelse; d) hans Trang og Aarsagen dertil; e) om han selv kan fortjene noget, og til alle Tider forskaffe sig Arbeide; f) om han ved Slægtainges eller Venners Hjælp, eller paa anden Maade, har nogen Underholdning; g) hvormeget han kunde behøve, og hvori han ønsker, at denne Understøttelse maatte bestaae, o. s. v.

§. 13. Resultatet af denne Undersøgelse, tilligemed den Interims-Forsørgelse, som Præsten og Fattigforstanderen have anseet nødvendig til at afhjælpe den Fattiges sieblkkelige Trang, og derfor strax tildeelt denne, bekjendtgjøres Sogne-Commissionens øvrige Lømmes ved den første derpaa holdende Forsamling, paa det

det at Commissionen derefter kan antage sig den Fattige til stadig Understøtning, og bestemme hans Forsørgelsesmaade.

§. 14. Befindes det at nogen, som bør antages til Forsørgelse i Districtet, har Slægtninge eller Venner paa andet Sted, af hvilke han kunde vente nogen Hjælp i sin trængende Forsætning, hvis han ihenslyttede til disse; da kan det, efter Afhandling med det derværende Fattigvæsens Bestyrere, tilstedes ham at oppebære den Penge-Understøttelse, ham i sit eget District tilkjendes, uagtet han opholder sig uden for samme.

§. 15. Begjærer nogen af Sognets Fattige fri Kuur og Pleie for sig eller Sine i Sygdoms Tilfælde, eller Præsten paa anden Maade erfarer, at han eller de dertil ere trængende, og derhos skjønner, at en Læges Hjælp er fornøden, da medgiver han den Syge en Seddel til Fattigvæsenets Læge, eller underretter denne om den gjorte Begjæring, og mælder det Foresaldne i næste Commissions Samling.

§. 16. Har Fattigvæsenet ingen Læge i Kjøbstæden, da sender Præsten et for Fattigkassens Regning leiet Bud, om ingen anden sikker Leilighed skulde gives, med et Brev til den Læge i Omegnen, hvem det nærmest paaligger at antage sig de Fattiges Kuur, og underretter ham, saa nøiagtigt som mueligt, om den Syges Tilstand. Finder da Lægen, at hans personlige

Nær.

Nærværelse ei strax er nødvendig, tilmælder han Præsten, hvorledes med den Syge, indtil videre, er at forholde. I andet Fald har han snarest mueligt at besøge den Anmeldte; til hvilken Ende ham, paa Forlangende, gives fri Befordring fra det Sted, hvor han da opholder sig, og tilbage.

§. 17. Præsten, og i hans Forsald een af Sognets Fattig-Forskandere, bør, saavidt see kan, selv indfinde sig hos den Syge, holde Die med, om Lægens Forskrifter efterkommes, og om Lægemidlerne vedborliggen bruges; erkjendige sig om Sygdommens Marsag og Gang, for at kunne gjøre Lægen opmærksom derpaa; og opmuntre til Reenlighed, frisk Luft, Afholdenhed fra skadelig Mad og Drikke o. s. v., i hvilke Henseender de og, efter Lægens almindelige Forskrifter, drage Omsorg for, at de nødvendige Anstalter søies. Og, dersom Afslindighed skulde gjøre det fornødent, at sætte den Syge under Bevogtning for en længere Tid, begjæres saadant af Stedets Øvrighed.

§. 18. Fattigvæsenet vedbliver, paa en passende Maade, at understøtte den Syge, der ved Sygdommen er sat tilbage i sin Næringsvei, indtil han igjen er i Stand til at ernære sig som tilforn.

§. 19. Naar nogen af Districtets Fattige dør, uden at efterlade sig Slægtninge paa Stedet, som kunne og ville sørge for hans Begravelse, da foranstaltes denne
for

for Fattigkassens Regning, og Omkostningerne dertil erstattes af den Afsdødes Efterladenskaber, saavidt disse kunne tilstrække.

§. 20. Udbringes den Afsdødes Efterladenskab til mere, end paa ham af Fattigkassen er anvendt, da tilfalder Overskuddet Districtets Fattigvæsen, saafremt hans Arvinger enten ikke kunne, eller ikke ville, erstatte hvad af Fattigvæsenet til hans Forsørgelse er bleven udgivet.

V. Om Commissionen for Fattigvæsenet i hver Kjøbstad.

§. 21. De Borgere, eller andre agtbare Mænd, hvilke, som Forstandere, hver for en Deel af deres Sogn, tiltræde Commissionen for Kjøbstadens Fattigvæsen, vælges første Gang af Øvrigheden og Sognepræsterne paa Stedet, og siden, naar nogen afgaaer, af samtlige Commissionens Lemmer.

(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Under 10 d. M. er Kjøbenhavns Magistrat, fra det danske Cancellie, bleven tilfæreven saaledes:

P. M.

Cancelliet har modtaget en Ansøgning fra Oldermændene for Skippørlauget, L. P. Wall, hvor han, paa Laugets Begne, anholder om:

1) at de ved dette Collegiums Resolution af 11 Febr.

1769 bestemte sæbrudne Penge, 1 Rdlr., maatte forhøies til 2 Rdlr. aarligt;

2) at der til Laugets Fattige maatte betales for en Reise til Ostindien ved Udgaende 8 Rdlr. og ligesaa meget ved Hjemkomsten; for en Reise til Vestindien og Guinea 3 Rdlr. saavel ved Udgaende som Hjemkomsten; til alle andre Farvande derimod blot ved Udgaende, nemlig: til Middelhavet 4 Rdlr., og, naar Skibet er borte eet eller flere Aar, da 4 Rdlr. for hvert Aar; til Grønland, Finmarken og Island 4 Rd.; til Portugal og Spanien 3 Rd.; til Færøerne, Frankrig og England 2 Rd.; til flamske og hollandske Steder, Hamborg og Vestkysten af Norge 8 Mk.; til Østkysten af Norge og fremmede Steder i Østersøen 5 Mk.; til Provindserne 16 Sk., og til Stederne i Sjælland 8 Sk.;

3) at det maatte vorde fastsat, at den i Reskriptet af 17 Novbr. 1769 indeholdne Kjendelse til Laugets Fattigkasse, som skal betales ved Udgaende af de i Lauget værende og paa Dragøe boende Skippere, skal erlægges med det, som i General-Forsamlingen den 8de Febr. sidstleden er vedtaget, og tillige betales af dem, som losse deres Ladninger og Fragtgods her i Staden, samt

4) at ingen Skipper, som er pligtig at betale til Lauget, maatte blive erpederet ved Kjøbenhavns Told-

fam-

Sammer, førend han med Aldermandens Attest havde godtgjort, at have erlagt, hvad der til Lauget skal betales.

I Anledning heraf og paa Grund af, hvad Kjøbenhavns Magistrat i sin Erklæring over denne Ansøgning har yttret, skulde Man herved, til behagelig Efterretning og Bekjendtgjørelse for Vedkommende, tjenstligst mælde:

Til 1ste Post. Da de i denne Post benævnte 2 Rdlr. søebrudne Penge grunde sig paa hvad der i General-Forsamlingen den 11 Januar 1781, er vedtaget, saa bifalder Cancelliet, at denne Afgift, efter Forslaget, forhøies;

Til 2den Post. De i denne Post ommældte forhøiede Afgifter approberes ligeledes, da de ikkun vedkomme dem, som ere Interessentere i Lauget, og af dette er vedtaget; derimod bør Forhøielsen ikke vedvare længere, end Nødvendigheden udkræver, hvorom Aldermanden i sin Tid bør gjøre Indberetning;

Til 3de Post. Den i denne Post omtalte forhøiede Kjendelse, som skal erlægges til Laugets Fattige, bifaldes, forsaavidt Samme bliver at erlægge af de i Lauget værende Skippere; dog bør Forhøielsen ikke vedvare længere end nødvendigt er. Derimod bør samme ikke svares af de paa Dragøe boende Skippere, saalænge disse ere uden for Lauget, men de bør alene vedblive at be-

betale det, som i Reskriptet af 17 Novbr. 1769 er fastsat; ei heller bør de andre udenbys, danske, norske og holsteenske Skippere, som ikke ere i Skipperlauget, dertil betale nogen Afgift, da Kjøbenhavns Skippere ikke betale noget paa andre indentigste Steder. Ligeledes bør det asiatiske Compagnies Skippere ikke være forpligtede til at betale noget til Lauget;

Til 4de Post. Ligesom det i Følge Reskriptet af 17 Novbr. 1769 blev foranstaltet, at ingen ved Toldkammeret her i Staden bliver expederet, forinden det var beviist, at fattiges Pengene til Laugshuset vare betalte, saaledes har Cancelliet intet imod, at det samme skeer i Henseende til det Hele, der nu skal betales til Skipperlauget.

Efterretning om de norske Kjøbstæders almindelige Brandforsikkring til 31 Mai 1803.

I. Beholdningen ved forrige Repartition den 31 Mai 1802 var 33,239R. 75 $\frac{1}{2}$ ß
 hvortil kommer det samme Gang re-
 parterede Overskud . 1,225R. 26ß
 som fradrages efter An-
 tegnelserne for Aggers-
 huus Amt og Collegiets
 Skrivelse til Amtmanden
 over Nedenæs Amt . . 71R. 94ß
 igjen ————— 1,153R. 28ß

samt Renter fra 11 Decbr. 1801 til
11 Decbr. 1802 af 6,000 Rd. i den
kongelige Kasse 240R. . 8

da Beholdningen udgjør 34,633R. 7½ß

2. Den forsikrede Sum var ved bemældte Res-
partition 6,877,080R.

som siden er forøget for Kjøbstæderne med

131,250R.

og for Landbygningerne med 99,360R.

er ————— 230,610R.

saa at den hele forsikrede Summa udgjør 7,107,690R.

nemlig for Kjøbstæderne 5,859,490R.

og for Landbygningerne 1,248,200R.

3. Udgifterne fra 1ste Juni 1802 til 31 Mai
1803 beløbe:

a) Brandskader for Kjøbstæderne . . 1,542R. 10ß

og for Landbygningerne 4 469R. . 8

6,011R. 10ß

b) Contolret m. v. fra 1ste April 1802

til 31 Martis 1803 450R. 32ß

c) Overskud, for, i Følge kongelig Reso-
lution af 21 Juni 1786, at kunne
reparere fulde Tilskillingen af 100 Rd.
og, efter Brandforsikkrings-Anordnin-
gen, undgaae brudne Tal ved Reparti-

tionen, som oplægges til Beholdning

eller Fond 942 R. 39 S

ialt 7.403 R. 81 S

hvilke paa den ovennævnte hele Forsikkrings- Summa 7.107.690 Rdlr., i Følge kongeligt Rescript til samtlige Stiftamtmand og Amtmand i Norge af 10 September 1803, reparteres med 10 S. af hver forsikket 100 Rdlr.

Under 9 Septbr. d. A. er General-Major og Deputeret i Generalitets- og Commissariats-Collegiet, L. H. v. Dorrien, udnævnt til Medlem af Directionen for Stutterievæsenet og Veterinair-skolen i Kjøbenhavn.

Den 10 Juni d. A. er Lector ved Veterinair-skolen i Kjøbenhavn, J. W. Neergaard, i Naade entlediget fra dette sit Embed, og tillagt en aarlig Understøttelse i 3 Aar, for, paa en udenlands Reise, at udvide sine Kundskaber i Veterinair-Videnskaben, Stutterievæsenet og Ridekunsten.

Den 23 Septbr. d. A. er Candidatus Pharmaciae J. B. Hagen meddeelt Bevilling som Apotheker i Kjøbenhavn.

Bez

Befordringer og Afgang.

Under det tydske Cancellie: Den 16 Septbr. er Subrector ved Skolen i Husum, J. L. Forchhammer, confirmeret til Rector ved Skolen i Tøndern.

Under Generalitetet: Den 9 Septbr. er Commandeuren for det norske Jæger-Corps, Oberst v. Stafselbt, tillagt Navn af Chef for dette Corps: *Second-Lieutenant* C. v. Mann udnævnt til *Premier-Lieutenant* ved de Nationale; *Second-Lieutenant* N. C. v. Bruun forsat fra de Nationale til Grenadeer-Compagniet; *Fændrik* M. A. v. Dahl og *Fændrik à la suite* G. G. v. Dahl udnævnte til *Second-Lieutenanter* ved de nationale Compagnier, samtlige i det bergenshusiske Infanterie-Regiment. Den 16de, dimitteret *Premier-Lieutenant* W. H. C. W. v. Brockdorff udnævnt til *Capitain* af Landværnet og ansat à la suite ved det hollsteenske Landværn-Regiment; *Cand. Juris* H. Harboe beskikket til *Auditeur* i det syenske Infanterie-Regiment; *Second-Lieutenant à la suite* ved Mariner-Regimentet, Greve v. Vaudisfin, forundt *Premier-Lieutenants* Character.

Under Admiralitetet: Den 16 Septbr. er Professor *Juris* C. Krogh beskikket til *Auditeur* og Regnskabsfører ved Søe-Cadet-Corpsen, og Læreren ved Artillerie-Skolen, A. P. Høier, der tillige er ansat til Assistent i Artillerie-Informationen ved Søe-Cadet-Corpsen, tillagt Character af *Artillerie-Lieutenant*.